

Högre revisorsexamen

Svarsmall

November 2000

Uppgift 1

bocker.com (24 p)

Deluppgift 1:1 (6 p)

Intyg

Till att börja med är min utgångspunkt att jag inte kan bekräfta värdet på bolaget. Jag kan däremot hänvisa till annan värderingsman.

Förutsatt att värderingen gjorts med hjälp av en vedertagen metod och att jag finner värderingen rimlig kan jag i ett intyg bekräfta att så är fallet. I mitt intyg kommer jag dock att peka på den osäkerhet som en värdering alltid innebär.

Alternativt kan jag välja att endast beskriva de antaganden som den gjorda värderingen bygger på. Genom en riskanalys och/eller känslighetsanalys kan jag vidare visa på osäkerheten i antagandena.

Utdelning

Marknadsvärdet, dvs. priset på aktien, som investeraren betalar för att bli delägare innebär att investeraren betalar för det värde som byggts upp sedan bolagets bildande. Utdelning i framtiden skall dock ske med samma belopp för varje enskild aktie.

Deluppgift 1:2 (4 p)

Ett incitamentsprogram i form av ett optionsprogram kan antingen utgöras av s.k. personaloptioner eller av optioner som utgör värdepapper.

En personaloption är knuten till den anställde personligen. Den kan i princip inte överlåtas och erbjudandet förfaller normalt om anställningen upphör. Skattemässigt ses personaloptioner som ett löfte om framtida aktieförvärv till ett förmånligt pris. Priset för aktierna är summan av eventuell premie och vad som betalas vid förvärvet. Om förvärvet sker till ett pris under marknadsvärdet skall förmånsbeskattning ske. Arbetsgivaren skall då betala socialavgifter. Summan av det som har betalats för aktierna och eventuellt förmånsvärde är det skattemässiga anskaffningsvärdet. En eventuell förmånsbeskattning inträder när den anställde förvärvar värdepapperet som personaloptionen avser.

En option som utgör ett värdepapper skall vara utformad på ett sådant sätt att den kan överlåtas till i princip vem som helst, som då övertar rätten att förvärva aktier. Hembudsklausuler kan dock godtas utan att karaktären som värdepapper går förlorad. En option som är ett värdepapper förmånsbeskattas när förvärvet sker. Om premien understiger ett marknadsmässigt pris sker en förmånsbeskattning vid förvärvet av optionen.

För att nå en rimlig värdering bör vedertagen metod, t.ex. Black & Scholes, tillämpas i båda fallen.

De aktier som de anställda får blir enligt RSV:s rekommendationer kvalificerade enligt fåmansföretagsreglerna om ägarandelen överstiger 2 procent av samtliga aktier. Om den anställde har en ledande befattning kan ägarandelen vara ännu lägre.

Deluppgift 1:3 (8 p)

En rekommendation från min sida är att företagsledningen börjar med att förutsättningslöst överväga bolagets långsiktiga framtid. Förmodligen är det så att börsintroduktion inte är det enda alternativet. I det aktuella fallet är expansionsplaner och kapitaltillgång motiv till börsintroduktion och utgångspunkten för denna diskussion bör vara finansieringsbehov och självfinansieringsgrad samt möjligheten till annan ägarspridning än genom börsnotering.

Om ägarna kommer fram till att börsnotering är det mest intressanta alternativet bör ett antal förberedande åtgärder vidtas. Syftet med förberedelserna är att bolaget skall vara börsräddigt vid ansökningstillfället.

- Det är önskvärt att styrelsen kan kompletteras så att börserfarenhet finns representerad. Vid en introduktionsprövning är styrelsens sammansättning, kvalitet och professionalism viktig.*
- Frekvensen av styrelsemöten, rapportering och beslutsunderlag till mötena, protokollföring med mera bör ses över och formaliseras i arbetsordningen för styrelsen.*
- Företagsledningens erfarenhet och kompetens bör ses över. Det kan vara nödvändigt med kompletteringar. I samband härmed bör även VD-instruktionen (motsvarande) bli föremål för översyn.*
- Bolagets styrsystem för ekonomisk styrning och kontroll bör ses över för att säkerställa tillräckliga beslutsunderlag.*
- Samtliga förhållanden mellan ägare/ledning bör ses över, till exempel att anställningsvillkoren är avtalsreglerade eller att det inte finns andra informellt beslutade förmåner.*
- Det är en fördel om årsredovisningar och delårsrapporter efter hand utformas som det redan vore fråga om ett börsnoterat företag. Därigenom får bolagets personal nödvändig erfarenhet och prospektarbetet underlättas.*
- Bolagets redovisningsprinciper bör ses över så att de överensstämmer med t.ex. Redovisningsrådets rekommendationer och god redovisningssed i övrigt.*

Deluppgift 1:4 (6 p)

Mot bakgrund av reglerna om tystnadsplikt frågar jag först om det är bolagsstämman uppfattning att jag skall besvara frågor från en enskild aktieägare. Om bolagsstämman besvarar min fråga med ett nej kan jag inte besvara frågor från enskilda aktieägare.

I mitt fortsatta svar utgår jag från att bolagsstämman röstat för att jag skall besvara frågorna.

Arvodets storlek

Jag kommenterar att revision skall utföras enligt god revisionsred och att arvodet är satt med detta som utgångspunkt. God revisionsred innebär bland annat att granskningen utförts enligt principen om väsentlighet och risk.

Bolagets framtida utveckling

Jag svarar att frågeställningen ligger utanför revisionsuppdraget och hänvisar till styrelsen.

Internkontrollen

I min årliga rapportering till ledning och styrelse kommenterar jag min bedömning av bolagets interna kontroll. I det här fallet har jag bedömt att det inte finns sådana väsentliga brister i internkontrollen som skall framgå av min revisionsberättelse.

Uppgift 2**Karlssons Byggnads AB (18 p)****Deluppgift 2:1 (10 p)**

a)

Förutsatt att bolagets rutiner lever upp till kraven (se RR 10) som ställs för att få tillämpa successiv vinstavräkning ser jag inga problem med övergången. Effekten av en ändrad bedömning av den totala uppdragsinkomsten eller av uppdragsutgifterna skall redovisas som effekt av ändrade uppskattningar och bedömningar i enlighet med RR 5, Byte av redovisningsprincip.

En riktig företagsvärdering borde inte påverkas av en förändring av bolagets redovisningsprinciper. (4 p)

b)

Färdigställandegraden avseende projekt nr 7 har beräknats på ett felaktigt sätt. Nedlagda uppdragskostnader vid periodens utgång har felaktigt relaterats till den totala uppdragsintäkten istället för till beräknade totala uppdragskostnader.

Den felaktigt beräknade färdigställandegraden har fått till följd att hela den successiva vinstavräkningen för projekt nr 7 blivit felaktig.

Den beräknade förlusten för projekt nr 9 uppgår till totalt 350.000 kronor men enligt Sivs beräkning kommer resultatet per 2000-08-31 enbart belastas med 8.000 kronor, vilket motsvaras av projektets färdigställandegrad.

Nämnda redovisning är felaktig då en befarad förlust på ett uppdrag omedelbart skall redovisas som kostnad i enlighet med RR 10 punkt 36. Detta innebär att årsresultatet per 2000-08-31 skall belastas i sin helhet med den beräknade förlusten om 350.000 kronor. Av lösningsmall nedan framgår förslag till lösning avseende projekt nr 7 och 9.

Karlssons Byggnads AB**Redovisning av entreprenadavtal**

Projekt nr	7		
Avslut	oktober år 2000		
		2000-08-31	1999-08-31
<i>Uppdragsintäkt</i>			
<i>Enligt ursprungsavtal</i>		4.000	4.000
<i>Enligt tilläggsavtal</i>		<u>400</u>	<u>0</u>
<i>Total uppdragsintäkt</i>		4.400	4.000
<i>Nedlagda uppdragskostnader vid periodens utgång</i>		3.400	200
<i>Beräknade återstående uppdragskostnader</i>		<u>700</u>	<u>3.600</u>
<i>Beräknade totala uppdragskostnader</i>		4.100	3.800
<i>Beräknad vinst</i>		300	200
<i>Färdigställandegrad</i>		82,9 %	5,3 %

Redovisning i resultaträkningen	Vid årets utgång	Redovisat tidigare år	Redovisas för året
<i>Uppdragsintäkter</i>	3.648	212	3.436
<i>Uppdragskostnader</i>	- 3.400	- 200	- 3.200
<i>Vinst</i>	248	12	236

Redovisning i balansräkningen	2000-08-31	1999-08-31
<i>Uppdragsutgifter vid periodens slut</i>	3.400	200
<i>Vinst/förlust t o m perioden</i>	<u>248</u>	<u>12</u>
	3.648	212
<i>Delfakturerat</i>	- 3.600	0
<i>I balansräkningen redovisas som skuld/tillgång</i>	48	212

Karlssons Byggnads AB**Redovisning av entreprenadavtal**

Projekt nr 9
Avslut september år 2002

	2000-08-31	1999-08-31
<i>Uppdragsintäkt</i>		
<i>Enligt ursprungsavtal</i>	2.000	0
<i>Enligt tilläggsavtal</i>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Total uppdragsintäkt</i>	2.000	0
<i>Nedlagda uppdragskostnader vid periodens utgång</i>	50	0
<i>Beräknade återstående uppdragskostnader</i>	<u>2.300</u>	<u>0</u>
<i>Beräknade totala uppdragskostnader</i>	2.350	0
<i>Beräknad förlust</i>	- 350	0
<i>Färdigställandegrad</i>	2,1 %	0,0 %

Redovisning i resultaträkningen	<i>Vid årets utgång</i>	<i>Redovisat tidigare år</i>	<i>Redovisas för året</i>
<i>Uppdragsintäkter</i>	42	0	42
<i>Uppdragskostnader</i>	- 392	0	- 392
<i>Förlust</i>	- 350	0	- 350

Redovisning i balansräkningen	2000-08-31	1999-08-31
<i>Uppdragsutgifter vid periodens slut</i>	50	0
<i>Förlust</i>	- <u>350</u>	<u>0</u>
	- 300	0
<i>Delfakturerat</i>	0	0
<i>I balansräkningen redovisas som skuld</i>	- 300	0

Deluppgift 2:2 (4 p)

En nollkupongsobligation är ett räntebärande värdepapper där hela räntan betalas ut när obligationen löses in. Detta innebär att obligationen ges ut till underkurs baserad på bl a rådande ränteläge vid emissionstillfället. Periodiseringen av nollkupongsobligationens underkurs bör göras så att en konstant förräntning (effektiv ränta) erhålls under löptiden.

Bolagets redovisning av nollkupongsobligationerna innebärande att lösenbeloppet redovisats som kortfristig placering och framtida ränteintäkter som förutbetalda ränteintäkter är felaktig.

BFN U 92:3, "Redovisning av nollkupongsobligationer" bör tillämpas. Redovisningsmässigt innebär detta att obligationernas anskaffningsvärden successivt ökas med upplupen intäktsränta. Vidare bör detta uppräknade värde jämföras med obligationens marknadsvärde vid bokslutstidpunkten.

<i>Kreditinstitut</i>	<i>Anskaffningsvärde inklusive upplupen intäktsränta</i>	<i>Marknadsvärde</i>
<i>ABC</i>	<i>2.720.000</i>	<i>2.710.000</i>
<i>XYZ</i>	<i><u>2.500.000</u></i>	<i><u>2.485.000</u></i>
	<i>5.220.000</i>	<i>5.195.000</i>

Om nollkupongsobligationerna klassificeras som omsättningstillgång skall de värderas enligt lägsta värdets princip per 2000-08-31 (5.195.000 kronor). Klassificeras innehavet som anläggningstillgång skall obligationerna skrivas ned vid varaktig värdenedgång.

Enligt ÅRL 4 kap 1 § framgår att med anläggningstillgång förstås tillgång som är avsedd att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten. Med omsättningstillgång förstås annan tillgång.

Då bröderna Karlsson under hela innehavstiden haft för avsikt att behålla obligationerna till förfallodagen torde det vara mest korrekt att rubricera obligationerna som anläggningstillgång. Värderingen av obligationerna kan då ske till anskaffningsvärdet inklusive upplupen intäktsränta (5.220.000 kronor) då någon varaktig värdenedgång inte ägt rum.

I balansräkningen per 2000-08-31 avseende Karlssons Byggnads AB bör nollkupongsobligationerna redovisas bland finansiella anläggningstillgångar under långfristiga värdepappersinnehav. I resultaträkningen bör de finansiella intäkterna hänförliga till obligationerna redovisas som resultat från värdepapper som är anläggningstillgångar.

Deluppgift 2:3 (4 p)

Enligt ABL 10 kap 38 - 40 §§ är revisorn skyldig att agera när han eller hon finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot eller VD gjort sig skyldig till brott. Reglerna innehåller bland annat en skyldighet för revisorn att anmäla misstanke om brott till åklagare.

Om Robert upprättat falska leverantörsfakturor från ett icke existerande byggbolag och erhållit betalning om drygt två miljoner kronor inklusive mervärdesskatt är detta att beakta som allvarliga brott enligt brottbalken och skattebrottslagen.

Jag bör dock snarast förvissa mig om att redovisningskonsultens iakttagelser är korrekta genom att ta del av de falska leverantörsfakturorna och själv kontrollera att angivna bank- och postgirokonton verkligen är Roberts privata konton.

Om jag får mina misstankar bekräftade bör jag utan oskäligt dröjsmål underrätta styrelsen om mina iakttagelser (10 kap. 39 § 1 st. ABL). Det kan vara lämpligt att kalla till ett möte med Erik och Robert Karlsson som utgör styrelsen i Karlssons Byggnads AB för att där redogöra för mina iakttagelser och få Roberts förklaring till det inträffade.

Om Robert inte kan lämna någon tillfredsställande förklaring meddelar jag styrelsen att ekonomisk skada för bolaget synes ha uppkommit varför frågan om ansvarsfrihet aktualiseras. Jag meddelar vidare att jag måste utöka min löpande revision.

Då Erik Karlsson redan anmält det misstänkta brottet till polismyndigheten erfordras inga ytterligare direkta åtgärder från min sida. Jag behöver sålunda inte avgå som revisor eller lämna särskild handling till åklagare eller dylikt.

Uppgift 3**Deluppgift 3:1 (4 p)**

Jag prövar om de nya bedömningarna/uppskattningarna kan accepteras, dvs. om de ryms inom god redovisningssed. I sammanhanget bedömer jag också behovet av tilläggsinformation i årsredovisningen rörande effekten av det nya sättet att redovisa.

En annan viktig sak att uppmärksamma är risken för skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning.

Min rapportering sker vid möte med ledning/styrelse och sammanfattas i en skriftlig PM till ledning/styrelse. Beroende på slutsatser från mitt revisionsarbete kan det bli aktuellt att utforma rapporten som en erinran enligt aktiebolagslagen 10 kap. 35 §.

Deluppgift 3:2 (4 p)

Jag rekommenderar Karl Pettersson att kalla till ett styrelsemöte där den uppkomna situationen måste behandlas. Vidare bör bolaget anlita en jurist för bedömning av möjlighet till prisjustering, risken för skadeståndsanspråk m.m.

Bolaget måste också upprätta nya likviditets- och resultatbudgetar. Samtidigt bör risken för obestånd och/eller likvidationsplikt bedömas.

Sannolikt kräver situationen också översyn av affärsplaner och organisation.

Jag påpekar även vikten av att erforderliga upplysningar lämnas i årsredovisningen för 2000 och att eventuella nedskrivningsbehov följs upp.

Som ett led i min förvaltningsrevision kommer jag att bedöma om ersättningsskyldighet enligt aktiebolagslagen 15 kap 1 § uppkommit för Karl Pettersson.

Uppgift 4

Aktiebolaget Verkstadsindustri (38 p)

Deluppgift 4:1 (8 p)

Nedan redovisas ett antal exempel på potentiella problemområden med en divisionsorganisation.

Försämrade stordriftsfördelar

Divisionsindelningen kan innebära att möjligheterna till stordriftsfördelar försämras genom uppdelningen av organisationen. Även andra typer av synergipotential kan utebli. Även om koncernledningen är medveten om stordriftspotentialen eller annan synergipotential kan divisionsindelningen innebära svårigheter vad avser samordningen.

Intern konkurrens

Genom divisionaliseringen finns en risk att koncernen blir en grupp kortsiktiga divisioner med stark intern konkurrens, som kan leda till försök att vinna fördelar på varandras bekostnad. Uppläggningsen av incitamentsystemen är härvid av stor betydelse.

Förlorad spetskunskap

En konsekvens av divisionalisering är ofta att de centrala staberna blir mindre och färre till antalet. Det finns därmed en risk att ingen division anser sig ha råd eller anledning att underhålla expertkunskap, som tidigare hela företaget delat kostnaden för centralt. Därmed försvinner kunskapen i företaget och ett beroende av externa experter uppstår istället.

Minskad produktutveckling

Det finns en risk att divisionalisering innebär att produktutvecklingen i divisionerna begränsas till vård av befintligt sortiment. En förklaring kan vara en alldeles för låg riskvilja på divisionsnivå. Den mer långsiktiga, radikala och riskfyllda produktförnyelsen kan därför behöva initieras, planeras och styras av koncernledningen.

Deluppgift 4:2 (8 p)

Koncernledningen är orolig för att den inte fullt ut förstår respektive divisions teknologi och processer och därmed inte kan upptäcka när den finansiella informationen inte erbjuder relevanta eller korrekta mått på organisationens verksamhet och utveckling. Mot bakgrund av detta torde ett Balanced Scorecard-projekt vara det mest effektiva.

Balanced Scorecard

Balanced Scorecard, balanserat styrkort, lanserades 1992 av Kaplan och Norton. Genom att se varje division i koncernen ur fyra perspektiv och att ta fram relevanta nyckeltal för vart och ett av dessa perspektiv kopplar ett balanserat styrkort den kortsiktiga verksamhetsstyrningen med den långsiktiga visionen och strategin. De fyra perspektiven är det finansiella perspektivet, kundperspektivet, processperspektivet och förnyelse- och utvecklingsperspektivet.

Med ett balanserat styrkort fokuserar varje division på aktiviteter och ett fåtal kritiska nyckeltal inom väsentliga målområden. Med andra ord tvingas divisionerna att styra och följa upp den dagliga verksamheten som påverkar morgondagens utveckling. Konceptet balanserat styrkort bygger på tre tidsdimensioner: igår, idag och i morgon. Divisionens fokus breddas genom detta perspektiv och det blir därmed relevant att kontinuerligt följa upp icke finansiella nyckeltal.

ABC-kalkylering

ABC-kalkylering bygger på att alla aktiviteter i ett bolag stödjer verksamheten och därför bör belasta respektive produkts kostnad. Denna utgångspunkt innebär att alla kostnader därmed är produktkostnader och att alla kostnader kan påverkas av beslut om produkter, d.v.s. alla kostnader är rörliga. ABC-kalkyleringen försöker avgöra vilka resurser en produkt verkligen tar i anspråk när den framställs.

Genom att kostnadssätta resurserna var för sig och fördela kostnaderna efter produkternas utnyttjande, erhålls en bättre bild av varifrån kostnaderna härstammar. ABC-metoden bygger på att varje aktivitet kostnadssätts. När totalkostnaden för en aktivitet är fastställd under en period identifieras vad det är som driver fram aktivitetens kostnader, kostnadsdrivaren. Kostnadsdrivaren är alltid en kvantifierbar storhet. Kostnadsdrivaren är kopplingen mellan produkten och aktiviteten.

Processorientering

Utgångspunkten vid processorientering är betoningen att bolagets yttersta syfte är att skapa värde för kunden och därför skall fokusering på bolagets processer ske utifrån kundens perspektiv.

Varje process består av ett antal sammanhängande aktiviteter, vilka beskriver det konkreta arbetet i organisationen. Aktiviteter kan utifrån ett kundperspektiv klassificeras som värdeskapande eller icke-värdeskapande och målet med processorienteringen blir att reducera eller helt eliminera förekomsten av icke värdeskapande aktiviteter.

Sammanfattningsvis kan processorientering beskrivas som ett tvärfunktionellt sätt att tänka, arbeta och utveckla bolaget.

Deluppgift 4:3 (6 p)

Jag upprättar först en förvärvskalkyl per 1997-12-31 för förvärvet av samtliga aktier i Verkstadsgubben AB.

Förvärvspris		1.500
Aktiekapital	100	
Bundna reserver	20	
Fria reserver	100	
Årets vinst	50	
Obeskattade reserver	50	
Latent skatt på obeskattade reserver		14
Goodwill	1.194	
Totalt	<u>1.514</u>	<u>1.514</u>

Beräkning av koncernmässigt realisationsresultat per 2000-06-30 avseende avyttringen av samtliga aktier i Verkstadsgubben AB.

Jag förutsätter en avskrivningsplan om fem år avseende uppkommen goodwill (RR 1 p. 45).

Försäljningspris		3.000
Tillgångar	2.000	
Skulder	- 1.380	
Latent skatt på obeskattade reserver och periodens resultat	<u>- 56</u>	
Summa	564	- 564
Ej avskriven del av goodwill (50 % av 1.194)		- 597
Koncernmässig vinst vid avyttring av Verkstadsgubben AB		<u>1.839</u>

Deluppgift 4:4 (8 p)

Fall 1

Överlåtelsen har skett till ett pris som understiger marknadsvärdet. Reglerna om beskattning vid överlåtelser till underpris (SFS 1998:1600) (UPL) är därmed tillämpliga.

Dotterbolagen är helägda. Det förutsätts därför att koncernbidragsrätt föreligger. Det krävs därför inte att en verksamhet eller verksamhetsgren överförs för att uttagsbeskattning skall kunna undvikas, 20 § UPL. Uttagsbeskattning kommer därför inte att ske.

Fall 2

Det skattemässiga anskaffningsvärdet på tillgången för Mekano AB uppgår till vad som har betalats för aktierna, d.v.s. 3.000 kkr. Den skattepliktiga realisationsvinsten uppgår därmed till 7.300 kkr.

Fall 3

Vid beskattningen tas enbart hänsyn till det skattemässiga restvärdet enligt 9 § UPL. Värdena i redovisningen beaktas inte. Om koncernbidragsmöjligheter föreligger kommer uttagsbeskattning inte att ske. I annat fall krävs att fastigheten anses utgöra en verksamhetsgren hos köparen. Den redovisningsmässiga förlusten om 1.500 kkr är inte avdragsgill för Spiken AB vid 2001 års taxering.

Fall 4

Överlåtelsen har skett till underpris. En prövning skall därför ske av om UPL är tillämplig.

Såvitt framgår av förutsättningarna omfattas underskottet i Hammaren AB av en s.k. koncernbidragsspärr enligt 8 § Underskottsavdragslagen (UAL). Mejseln AB kan därmed inte lämna koncernbidrag med avdragsrätt som täcker upp det gamla underskottet i Hammaren AB.

Enligt huvudregeln sker ingen uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser mellan företag som kan utväxla koncernbidrag. Detta gäller dock inte om förvärvaren har ett underskott som omfattas av en koncernbidragsspärr, 22 § andra stycket UPL. Förvärvaren kan dock avsäga sig rätten till underskottet. En underprisöverlåtelse kan då ske utan uttagsbeskattning.

I detta fall föreligger en koncernbidragsspärr. Om Hammaren AB avstår från underskottet kan underprisöverlåtelse ske.

Om Hammaren AB inte avstår från underskottet sker följande.

Mejseln AB uttagsbeskattas för marknadsvärdet 20.000 kkr och får en reavinst om 19.500 kkr. Någon omedelbar beskattning sker dock inte då KÖL (Lag 1998:1602 om uppskov med beskattningen vid andelsöverlåtelser inom koncerner) är tillämplig, 2 § 1 KÖL. Istället får Mejseln AB uppskov med reavinsten till dess de överlåtna aktierna lämnar koncernen.

Deluppgift 4:5 (8 p)

Av RR 1:96 punkt 49 framgår att ”då anskaffningsvärdet för andelarna i dotterföretaget är lägre än verkligt värde på de förvärvade nettotillgångarna kan förvärvet anses ha skett till ett reducerat pris. För att undvika att de förvärvade nettotillgångarna sammantaget redovisas till ett högre belopp än anskaffningsvärdet reduceras värdet av icke-monetära tillgångar proportionellt med prisreduktionen.”

Jag har identifierat följande felaktigheter och oklarheter i Jennys beräkningar och hantering av negativ goodwill:

Steg 1:

- 100 % av övervärdet i maskiner och tekniska anläggningar har beaktats istället för 60 %.
- Nämnade övervärde har inte belastats med latent skatt om 28 %.
- Negativ goodwill att fördela på icke-monetära tillgångar uppgår till 1.232 istället för 1.800 kkr.

Steg 2:

- Fördelning av negativ goodwill har inte skett på varulager som är en icke-monetär tillgång.
- Vid proportionell nedskrivning av icke-monetära tillgångar har hänsyn inte tagits till övervärdet i maskiner och tekniska anläggningar med avdrag för latent skatt.
- Vid den proportionella nedskrivningen har hänsyn inte heller tagits till latent skatt.

Steg 3:

- Vid den slutliga fördelningen av negativ goodwill på icke-monetära tillgångar har hänsyn inte tagits till latent skattefordran på undervärdena i t ex maskiner och tekniska anläggningar.

Nedan framgår ett förslag till stegvis behandling av uppkommen negativ goodwill för Mekanikerna AB

Steg 1:

Anskaffningskostnad för aktierna		1.000
Förvärvat eget kapital (60% av 3.000)	1.800	
Övervärde i maskiner och tekniska anläggningar 60 % av (3.000 - 2.000)	600	
Latent skatt i övervärde (28 % av 600)	-168	
Restpost: Negativ goodwill	-1.232	
Summa	1.000	1.000

Steg 2:

Proportionell nedskrivning icke-monetära tillgångar

	Icke monetära tillgångar			Summa
	Maskiner och tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Varulager	
Redovisade hos Mekanikerna AB	2.000	1.000	500	3.500
Förvärvad andel 60 %	1.200	600	300	2.100
Övervärde netto (1.000 x 0,72 x 0,60)	432	-	-	432
Summa förvärvade icke-monetära tillgångar inklusive övervärde	1.200	1.032	300	2.532

<i>Nedskrivning proportionellt med 48,66 % (1.232/2.532), netto</i>	584	502	146	1.232
<i>Motsvarar brutto (formel: netto/72 %)</i>	811	697	203	1.711
<i>Varav latent skatt 28 %</i>	227	195	57	479
<i>Steg 3:</i>				
<i>Anskaffningskostnad för aktierna</i>			1.000	
<i>Förvärvat eget kapital (60 % av 3.000)</i>	1.800			
<i>Övervärde i maskiner och tekniska anläggningar 60 % av (3.000 - 2.000) - proportionell nedskrivning om 811 blir istället undervärde i maskiner och tekniska anläggningar om 211 kkr.</i>	-211			
<i>Undervärde inventarier, verktyg och installationer</i>	-697			
<i>Undervärde varulager</i>	-203			
<i>Latent skattefordran på undervärden 28 % x (-211-697-203)</i>	311			
<i>Restpost: Negativ goodwill</i>	0			
<i>Summa</i>	1.000	1.000		

Uppgift 5

AB e-möbler (12 p)

Deluppgift 5:1 (4 p)

Ekonomichefen önskar göra en kvittning av fastigheternas värden, det vill säga att genomföra en uppskrivning och en nedskrivning utan resultat effekt. Denna möjlighet upphörde från och med att Årsredovisningslagen började tillämpas. Av ÅRL 4 kap. 5 § framgår att nedskrivning skall göras om anläggningstillgång på balansdagen har ett bestående lägre värde än bokfört värde och att nedskrivningen ovillkorligen skall redovisas över resultaträkningen. Dessutom framgår av ÅRL 4 kap. 6 § att uppskrivning får göras endast om anläggningstillgång har ett tillförlitligt och bestående värde som överstiger bokfört värde. Det uppskrivna beloppet skall föras till uppskrivningsfond eller användas för ökning av aktiekapitalet.

Bolaget måste med utgångspunkt från ovanstående och ett antagande om bestående värdenedgång överväga att göra en nedskrivning om 6 mkr när det gäller fastigheten i Mantorp. Eventuell nedskrivning måste redovisas över bolagets resultaträkning. Som underlag till beslut om nedskrivning bör bolaget göra en värdering av fastigheten i Mantorp. Därvid bör bolaget undersöka om det finns andra jämförbara försäljningstransaktioner eller

andra förhållanden som skall beaktas vid jämförelse med fastigheten som förvärvades för 6 mkr. Vid behov bör värderingen göras av oberoende värderingsman.

När det gäller uppskrivning får sådan göras avseende fastigheten i Uppsala om den har ett tillförlitligt och bestående värde. Uppskrivningsbeloppet förs till en uppskrivningsfond eller används för ökning av aktiekapitalet.

Deluppgift 5:2 (4 p)

Syftet med AB e-möblers placeringspolicy är att begränsa kredit- och likviditetsrisk. I placeringspolicyn framgår att placering av värdepapper skall ske i värdepapper med hög likviditet. Att använda begreppet värdepapper är inte tillfredsställande, då detta är ett begrepp med oprecis betydelse och kan i praktiken innefatta såväl aktier, räntebärande värdepapper och optioner. Det torde vara olämpligt att bolaget har sina likvida medel, om det inte kan bedömas vara överskottslikviditet, placerade i aktier eller aktieoptioner på grund av risken för snabba och betydande förändringar i deras värde. Dessutom innebär större placeringar i till exempel aktier en stor risk i bolaget, då endast styrelsen kan genomföra placeringar eller omplaceringar överstigande 100 kkr, vilket leder till att bolaget blir långsamt i sitt agerande vad avser omplaceringar.

Att bland annat ange att placering av likvida medel skall ske när det är företagsekonomiskt lönsamt torde inte vara lämpligt i en möbeltillverkare, vars huvudsakliga sysselsättning inte är att placera likvida medel och som dessutom kanske saknar tillräcklig kompetens på området.

Vidare bör placeringspolicyn förtydligas på områden som mätning av risk, krav på avkastning, uppföljning och rapportering.

Deluppgift 5:3 (4 p)

VD:s agerande med omfattande omplaceringar utan styrelsens kännedom i strid med den av styrelsen upprättade finanspolicyn torde innebära att VD kan bli ersättningskyldig enligt Aktiebolagslagen 15 kap. Jag kommer därför att till styrelsen avlämna en skrivelse i form av en erinran enligt ABL 10 kap 35 § där jag beskriver det inträffade och min bedömning. I min erinran aviserar jag att jag överväger att avstyrka ansvarsfriheten för VD. Om så önskas kommenterar jag min bedömning i samband med ett styrelsemöte. I revisionsberättelsen avstyrker jag att ansvarsfrihet beviljas för den verkställande direktören. Revisionsberättelse kan utformas som nedan.

”Verkställande direktören har i strid med av styrelsen upprättad finanspolicy genomfört ett antal värdepappersaffärer. Dessa transaktioner har medfört förluster uppgående till 1.200 kkr innebärande betydande ekonomisk skada för bolaget, varför jag avstyrker att verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.”